

REFERAT

for mødet den 22.04.2026, kl. 16:00 i Rådhuset, stuen, værelse 43/44

5.	Nye indskrivningsregler til folkeskolen i Københavns Kommune – FØR HØRING
(2026-0081929) | 2 |
|----|---|---|

5. Nye indskrivningsregler til folkeskolen i Københavns Kommune – FØR HØRING (2026-0081929)

Børne- og Ungdomsudvalget (BUU) skal tage stilling til, om forslaget til nye indskrivningsregler skal sendes i høring. Der er behov for en genbehandling af indskrivningsreglerne, da Børne- og Undervisningsministeriet har vurderet, at det nuværende indskrivningskriterie om fordeling af et- og tosprogede elever i København ikke er lovlig praksis. Derfor skal udvalget behandle et revideret forslag til indskrivningsregler. I indstillingen præciseres også reglerne for det frie skolevalg og opstart af nye skoler og skolespor.

Indstilling

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstiller til Børne- og Ungdomsudvalget,

1. at forslaget til nye indskrivningsregler for folkeskolen i Københavns Kommune sendes i seks ugers høring.

Problemstilling

Til skolestart i børnehaveklassen indskrives hvert år ca. 4.500 børn på en folkeskole i Københavns Kommune. Sidste år valgte 3.350 børn at starte på distriktsskolen, mens 1.150 blev optaget på en anden folkeskole via det frie skolevalg.

Til fordeling af eleverne har Københavns Kommune vedtaget et sæt indskrivningsregler, som fastsætter en prioriteret rækkefølge for, hvordan eleverne fordeles på skolerne.

Forvaltningen blev i efteråret 2025 nødt til at ændre indskrivningsreglerne, da Børne- og Undervisningsministeriet fremsendte et brev til kommunen, hvor det fremgik, at det etniske indskrivningskriterium i København ikke var lovlig praksis. Det skyldes, at det ikke er i overensstemmelse med loven om etnisk ligebehandling og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

På den baggrund blev kriteriet fjernet fra de nuværende indskrivningsregler, og BUU blev orienteret om, at udvalget i 2026 skulle behandle et forslag til nye indskrivningsregler. Udover fjernelsen af det etniske indskrivningskriterium, så anbefaler forvaltningen, at de nuværende regler for optagelse via det frie skolevalg præciseres for at styrke gennemsigtighed og formidling af reglerne. Af samme årsag præciseres også processen for opstart af nye skoler og skolespor i kommunen.

Løsning

Forvaltningen har udarbejdet et nyt samlet regelsæt for indskrivningen til folkeskolen. Reglerne skal være gældende til næste skoleindskrivning i november, hvor indskrivningen til skoleåret 2027/28 begynder.

Forslag til indskrivningsregler

Nedenstående er forvaltningens forslag til indskrivningsregler i prioriteret rækkefølge:

1. Distriktselever og omgængere (retskrav)
2. Søskende (KK-krav)
3. Afstand til skole for egne borgere
4. Lodtrækning mellem borgere fra andre kommuner

Det er fastsat ved lov, at distriktselever og omgængere altid har krav på optagelse på deres distriktsskoler. Borgerrepræsentationen har dertil besluttet, at egne borgeres søskende har krav på optagelse på den samme skole, hvor en ældre søskende går. Øvrige egne borgere fordeles efter afstand mellem bopæl og skole, og til sidst trækkes der lod mellem borgere fra andre kommuner, hvis der ikke er plads til alle elever.

Forslaget til indskrivningsregler afspejler de nuværende regler i kommunen, hvor det etniske indskrivningskriterium er fjernet permanent fra reglerne.

I forbindelse med udarbejdelse af forslaget til nye regler har forvaltningen kortlagt andre kommuners regler. Kortlægningen fremgår af bilag 2, hvor konklusionen er, at andre kommuner primært benytter sig af lignende kriterier, hvor søskende og afstand er gennemgående for alle kommuner sammen med distriktselever og omgængere, som er et retskrav jf. folkeskoleloven. Herudover benytter Aarhus Kommune et kriterie til fordeling af elever med sproglige udfordringer.

Regler for frit skolevalg

I tillæg til ovenstående regler, foreslår forvaltningen en præcisering og tilpasning af reglerne for det frie skolevalg, så det afspejler den nuværende praksis i kommunen.

Det indebærer, at der fastsættes følgende maksimum for optag af fritvalgselever på alle skoler:

- Bh.kl. - 2. klasse: Der optages fritvalgselever op til et maksimum på 24 elever pr. klasse.
- 3. - 9. klasse: Der optages fritvalgselever op til et maksimum på 26 elever pr. klasse.

Grænsen for fritvalgselever fastsættes til to elever under klasseloftet i folkeskoleloven, så det sikres, at der er plads til tilflyttende elever i de eksisterende klasser. Dermed undgår man så vidt muligt at oprette ekstra klasser.

Ovenstående er ligeledes almindelig praksis i andre kommuner, hvor der også er fastsat en maksimal klassekvotient for fritvalgselever, så der er plads til distriktselever og skolerne ikke opretter for mange klasser.

I børnehaveklassen kan områdechefen justere grænsen for optag af fritvalgselever. Her kan grænsen sættes over 24 elever, hvis der forventes fraflytning og skoleskift inden skolestart. Derved sikres det, at der fortsat dannes bæredygtige klasser, selvom der er et frafald af elever. Grænsen kan også sættes under 24 elever, hvis der forventes mange tilflyttere til skoledistriktet, fx i byudviklingsområder. Derved sikres det, at skolen ikke opretter for mange klasser, når der senere flytter elever til distriktet.

Det afspejler også de nuværende regler i kommunen, hvor områdechefen efter en konkret vurdering og i samråd med skolen kan justere grænsen for optag af fritvalgs elever.

Jf. BR-beslutningen 18. januar 2024 kan skoler i byudviklingsområder derudover fastsætte klassekvotienten på alle klassetrin ned til 21 elever med henblik på at imødekomme tilflyttende distriktselever og forebygge kapacitetsudfordringer, som tidligere har udfordret skolernes drift. Det gøres af skolebestyrelsen i dialog med områdeforvaltningen.

Etnisk indskrivningskriterium

Det foreslås, at der ikke længere er et etnisk fordelingskriterie ved skoleindskrivningen. Indskrivningskriteriet blev indført i 2011 og hensigten med kriteriet var at sikre en blandet elevsammensætning på skolerne ved at fordele eleverne ud fra deres forventede sproglige færdigheder. Det betød, at tosprogede elever fik fortrinsret på en skole med primært etsprogede elever og omvendt.

Det har STUK vurderet som en ulovlig praksis, da en sådan fordeling skal ske ud fra en individuel vurdering af hvert barn og ikke ud fra forventede sproglige færdigheder. Hvis der skal indføres et lignende og lovligt kriterie i København baseret på sproglige færdigheder, skal det således ske på baggrund en konkret vurdering af det enkelte barn.

Forvaltningen anbefaler ikke denne løsning, da byudviklingen i København generelt har reduceret behovet for ekstra greb til at blande skolernes elevoptag. Derudover er sprog ikke et hensigtsmæssigt fordelingskriterie i byudviklingsområder som fx Carlsberg Byen, Nordhavn og Ørestad, hvor der er mange expats, og hvor sproglige udfordringer vil have en anden karakter end områder som Nørrebro, Bispebjerg, Sydhavnen mv. Endelig vil et sprogligt kriterie reducere gennemsigtigheden i indskrivningsreglerne, og der vil skulle tilføres ekstra driftsmidler, hvis det skal implementeres, da det vil medføre et større antal sprogvurderinger hvert år.

Praksis ved opstart af nye skoler og skolespor

I tillæg til en revidering af indskrivningsreglerne, anbefales det, at den nuværende praksis for opstart af nye skoler og skolespor tilføjes til styrelsesvedtægten. Praksis i kommunen er lige nu, at skoler og skolespor startes fra bunden, hvilket vil sige, at nye skolespor ibrugtages fra børnehaveklassen og opbygges år for år. Det gøres af hensyn til skolernes drift og planlægning. Det er samtidig uhensigtsmæssigt for eleverne at starte på et ældre klassetrin, hvis der ikke er nok elever på årgangen til at skabe et bæredygtigt klassefællesskab.

Politisk handlerum

Udvalget kan tilføje eller fjerne indskrivningskriterier til det nuværende forslag. Derudover kan udvalget bede om, at der bliver lavet en analyse af en mulig implementering af et sprogligt kriterie. Et sådant kriterie vil betyde, at børn med sproglige udfordringer vil få fortrinsret over andre børn, som søger optagelse via det frie skolevalg.

Økonomi

Indstillingen har ikke økonomiske konsekvenser.

Videre proces

Hvis udvalget godkender indstillingen, sendes forslaget i seks ugers høring. Høringen vil fremgå af kommunens hjemmeside blivhoert.kk.dk, hvor borgere og øvrige interessenter har mulighed for at indsende høringssvar. Derudover sendes der høringsbreve til de faglige organisationer og relevante interesseorganisationer som Skole og Forældre og KFE.

BUU skal behandle sagen igen efter høringsperioden den 12. august, hvorefter sagen behandles i BR, så indskrivningsreglerne er gældende til næste skoleindskrivning i november til skoleåret 2027/2028.

Tobias Børner Stax

Sti Andreas Garde

Beslutning

Børne- og Ungdomsudvalgets beslutning på mødet den 22. april 2026:

Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Bilag

1. Nuværende indskrivningsregler - Uddrag fra styrelsesvedtægt
2. Indskrivningsregler i andre kommuner

Uddrag fra Københavns Kommunes styrelsesvedtægt

2. Optagelse og skolevalg

Forældre har krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 40, stk. 2, jf. princippet om frit skolevalg i folkeskolelovens § 36, stk. 3, 1. pkt. Det samme gælder, hvis forældrene ønsker, at barnet skifter skole under skoleforløbet, herunder til distriktsskolen, jf. folkeskolelovens § 36, stk. 3, 2. pkt.

Der kan optages elever i børnehaveklasse og på 1. klassetrin bosat uden for grunddistriktet inden for en nærmere fastsat maksimal klassekvotient (BR 14-09-2006). Ved optag/indskrivning i børnehaveklasse og 1. klasse er denne maksimale klassekvotient fastsat til 21 gældende for elever bosat uden for grunddistriktet, bortset fra søskende.

Det lokale Børne- og Ungdomsområde kan dog i forbindelse med klasseskabelsen efter en konkret vurdering i samråd med pågældende skole fastsætte en højere klassekvotient inden for folkeskolelovens rammer. Såfremt der afviges fra den generelt fastsatte maksimale klassekvotient, bør dette være funderet i en konkret vurdering, der godtgør, at skolen fortsat har sikret sig plads til eventuelle tilflyttere, og at hensynet til en balanceret fordeling af eleverne mellem skolerne ikke tilsidesættes (Citat fra udvalgsbeslutning 15-11-2006)

Hvis det ikke er muligt at imødekomme alle ønsker om optagelse i en anden skole end distriktsskolen, sker optagelse efter retningslinjer fastsat af kommunalbestyrelsen i skolekommunen for, hvilke børn der skal optages først, jf. folkeskolelovens § 36, stk. 3, 4. pkt.

I Københavns Kommune indskrives børnene i følgende prioriterede rækkefølge:

- Grunddistriktsbørn, søskendebørn og omgængere
- Etnisk indskrivningskriterium*¹
- Afstandskriterium (nærmereboende frem for fjernereboende) Afstand mellem skole og hjem.
- Kommunens egne borgere forud for borgere i andre kommuner
- Lodtrækning blandt borgere fra andre kommuner, hvis der er flere ansøgere end ledige pladser.

Etnisk indskrivningskriterium

Med Børne- og Ungdomsudvalgets beslutning af 8. juni 2011 er det besluttet at indføre et "etnisk indskrivningskriterium", så børn, hvis etnicitet bidrager til fordelingsintentionerne, optages før elever, for hvem dette ikke er tilfældet.

Det betyder, at:

- En tosproget "fritvalgselev" optages før en etsproget "fritvalgselev", hvis den ansøgte skole har færre end 50 % tosprogede elever.
- En etsproget "fritvalgselev" optages før en tosproget "fritvalgselev", hvis den ansøgte skole har flere end 50 % tosprogede elever.

¹ Etnisk indskrivningskriterium er ikke længere gældende fra oktober 2025. De generelle indskrivningskriterier ændres i 2026.

Såfremt der efter optagelse af elever med ret til en plads er ledig kapacitet på skolen, optages "fritvalgseleverne" således efter følgende prioritering:

1. Etnisk optagekriterium
2. Nærmereboende forud for fjernereboende (afstand mellem skole og bopæl)
3. Kommunens egne borgere forud for borgere i andre kommuner
4. Lodtrækning blandt borgere fra andre kommuner, såfremt der er flere ansøgere end ledige pladser.

Søskendegaranti

Søskende til børn, der allerede går på skolen, og som bor uden for skoledistriktet, har ved optagelsen til børnehaveklassen krav på at blive optaget på skolen. Hvis der som følge af optagelsen af disse søskende bliver behov for at oprette en klasse på skolen ud over den fastsatte kapacitet, kan Børne- og Ungdomsudvalget fastsætte et gennemsnitligt maksimum for antallet af elever i disse klasser gældende for elever med bopæl uden for skoledistriktet.

Klassekvotient for fritvalgselever på udvalgte skoler

For skolerne Fælledby Skole, Kalvebod Fælled Skole, Nordøstamager Skole, Skolen i Sydhavnen, Skolen på Hannemanns Allé, Sluseholmen Skole og Ørestad Skole gælder der en maksimal klassekvotient på ned til 21 på alle klassetrin for fritvalgselever.

Notat

Til Børne- og Ungdomsudvalget.

Indskrivningsregler i andre kommuner

Dette notat beskriver indskrivningsreglerne i udvalgte større kommuner med henblik på at perspektivere forslaget til nye indskrivningsregler i Københavns Kommune.

Herunder er de gældende kriterier i hver kommune beskrevet, og om forældrene har krav på optagelse på deres ønskede skole.

Fælles for alle kommuner er, at de har et krav om optagelse på distriktsskolen, da det følger retskravet fra folkeskoleloven. Derudover har alle kommuner et søskende- og afstandskriterie, men det er kun Frederiksberg Kommune, der ligesom Københavns Kommune har et krav om optagelse på samme skole som en ældre søskende. Øvrige kommuner opfylder så vidt muligt et ønske om søskende, men det er ikke et krav, at de skal optages.

Endelig har Aarhus Kommune et sprogkriterie til fordeling, som også er beskrevet nedenfor.

Aarhus Kommune

1. Distriktselever (krav)
2. Egne borgere
3. Søskende
4. Børn med dansk som andetsprog og sprogstøttebehov
5. Afstand

Alle børn med dansk som andetsprog, der starter i 0. klasse, ønsker skoleskift eller er tilflyttere, skal sprogscreenes. Hvis barnet har sprogstøttebehov kan det blive henvist til en anden skole end distriktsskolen. Den henviste skole skal dog have mindre end 20% børn med dansk som andetsprog og et sprogstøttebehov. Typisk henvises forældrene til flere mulige skoler, som de kan blive optaget på, men det vil afhænge af, om der er plads på skolen.

Odense Kommune

1. Distriktselever (krav)
2. Egne borgere
3. Søskende
4. Afstand

27-02-2026

Sagsnummer I F2
2026 - 4470

Dokumentnummer i F2
10251917

Sagsnummer i eDoc
2026-0081929

Sagsbehandler
Pernille Amalie Kanstrup
Rasmussen

Organisation og Politik
Gyldenløvesgade 15
1600 København V

5. Lodtrækning

Frederiksberg Kommune

1. Distriktselever (krav)
2. Egne borgere
3. Søskende (krav)
4. Afstand

Silkeborg Kommune

1. Distriktselever (krav)
2. Egne borgere
3. Søskende
4. Afstand

Esbjerg Kommune

1. Distriktselever (krav)
2. Søskende
3. Afstand

Næstved Kommune

1. Distriktselever (krav)
2. Egne borgere
3. Søskende
4. Afstand

Helsingør Kommune

1. Distriktselever (krav)
2. Egne borgere
3. Søskende
4. Afstand